

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин

Протокол № 11 “ 01 ” _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
Володимир ПЕШХОВСЬКИЙ

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри акушерства,
гінекології та біотехнології
відтворення тварин
Протокол № 11 від “16” травня 2023 р.
Завідувач кафедри
Олександр ВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
Гарант ОП
Наталія Грушанська

“

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВЕТЕРИНАРНІ ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ
НЕЗАРАЗНИХ ХВОРОБ КОНЕЙ»**

спеціальність **211 – «Ветеринарна медицина»**

освітня програма **«Ветеринарна медицина»**

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: Бородиня В. І., доцент кафедри акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин, канд. вет. наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

«Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	<i>90</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>3</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>Рік підготовки (курс)</i>	<i>6</i>	
<i>Семестр</i>	<i>12</i>	
<i>Лекційні заняття</i>	<i>15 год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Практичні, семінарські заняття</i>	<i>15 год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Лабораторні заняття</i>	<i>год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>60 год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Індивідуальні завдання</i>	<i>год.</i>	<i>- год.</i>
<i>Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання</i>	<i>2 год.</i>	<i>- год.</i>

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу вибіркової дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней» для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» полягає у поглибленні спеціальних умінь та знань інноваційного характеру щодо діагностики, лікування та профілактики акушерських, гінекологічних хвороб та

біотехнології відтворення коней; певного досвіду їх застосування та продукування нових знань, загально біологічних закономірностей розвитку основних патологічних процесів в організмі, для застосування їх з метою вирішення проблемних професійних завдань в системі спеціальних знань та умінь в науковій, освітянській та практичній (клінічній) сферах ветеринарної медицини.

– Завдання: поглибити теоретичну і практичну підготовку з питань штучного осіменіння і біотехнології відтворення коней в цілому, з діагностики, лікування і профілактики патології репродуктивної системи цього виду тварин, захворювань молочної залози, новонароджених і статевих органів самців; вивчити нові методики клінічних і лабораторних досліджень та методи постановки діагнозу неплідним тваринам; опанувати сучасні підходи до лікування і профілактики найбільш поширених акушерських та гінекологічних хвороб; навчитись ставити наукові експерименти і проводити їх статистичні обрахунки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** особливості будови статевих органів кобил і жеребців; сучасні методи одержання сперми у плідників, визначення показників її якості, особливості роботи зі спермою; сучасні методи визначення оптимального часу осіменіння кобил; методи природного парування та штучного осіменіння; інструменти, особливості введення сперми в статеві шляхи самки; сучасні напрями біотехнології відтворення коней, які широко використовуються у конярстві; особливості сучасних методів діагностики вагітності у кобил; особливості процесів запліднення, плацентації і виношування плода у кобил; особливості фізіології і патології перебігу вагітності у кобил, хвороби жеребних кобил; особливості жеребіння і перебігу післяродового періоду кобил, захворювання статевих органів у ці періоди; особливості анатомії, фізіології і патології молочної залози кобил; особливості перебігу гінекологічних захворювань; причини і форми неплідності; питання діагностики, патогенезу, лікування, профілактики хвороб статевих органів, що призводять до неплідності; особливості перебігу хвороб новонароджених лошат; особливості етіології, діагностики, патогенезу, лікування і профілактики захворювань статевих органів у самців; чинні закони та інші нормативно-правові акти щодо питань біотехнології відтворення коней, діагностики, лікування та профілактики акушерсько-гінекологічної патології, хвороб молочної залози;
- **вміти:** застосовувати теоретичні знання з біотехнології відтворення коней у практичній роботі; діагностувати вагітність і неплідність у кобил та визначати її причини; діагностувати акушерсько-гінекологічні хвороби коней, проводити ефективне лікування тварин із конкретною патологією; диференціювати хвороби статевих органів кобил у різні фізіологічні періоди; проводити дослідження (акушерсько-гінекологічні тощо) коней та об'єктів

довкілля; розробляти і впроваджувати лікувально-профілактичні заходи за акушерсько-гінекологічних хвороб коней у господарствах різної форми власності; володіти сучасними методами досліджень; проводити організаційні заходи з відтворення коней.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- знання та розуміння ветеринарного акушерства, гінекології і андрології як науки та навчального предмета і його значення для гармонійного формування наукової картини світу, а також розуміння специфіки професійної діяльності в галузі в цілому і конярстві зокрема;
- здатність до набуття спеціальних концептуальних знань на рівні новітніх досягнень науки, які є основою для інтегрального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті навчальної, навчально-методичної роботи і подальшої професійної діяльності;
- здатність до аналізу власної професійної діяльності щодо реалізації мети і завдань закладу освіти, до професійної самоосвіти, особистісного зростання, проектування подальших освітніх компетентностей.

Загальні компетентності (ЗК):

- володіти культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення;
- вміти логічно вірно, аргументовано і ясно сформулювати усну та письмову мову;
- вміти використовувати нормативні документи в своїй діяльності;
- усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності;
- володіти основними методами захисту виробничого персоналу і населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих;
- використовувати знання іноземної та латинської мов для отримання інформації професійного характеру з іноземних і вітчизняних джерел;
- здійснювати економічний аналіз і прогноз своєї діяльності;
- прагнути до встановлення міжнародних контактів для підвищення професійного рівня і обміну досвідом;
- використовувати основні закони природничо-наукових дисциплін в професійної діяльності;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- вміти правильно користуватися медико-технічною та ветеринарною

апаратурою та інструментарієм в лабораторних, діагностичних і лікувальних цілях і володіти технікою обстеження тварин;

- знати основи загальної профілактики і загальної терапії при акушерсько-гінекологічній патології тварин;
- знати спеціальну патологію, терапію і профілактику акушерсько-гінекологічної патології;
- проводити клінічне обстеження і призначати необхідне лікування відповідно до поставлених діагнозів;
- здійснювати необхідні діагностичні акушерсько-гінекологічні заходи.
- знати методи асептики і антисептики і їх застосування;
- здійснювати профілактику, діагностику та лікування тварин з акушерсько-гінекологічною патологією при отруєннях та радіаційних ураженнях;
- проводити ветеринарно-санітарну оцінку і контроль виробництва безпечної продукції тваринництва і рослинництва, знати правила перевезення вантажів, підконтрольних ветеринарній службі;
- вміти застосовувати інноваційні методи наукових досліджень у ветеринарії;
- здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.
8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
11. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування.
12. Знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.
13. Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи.
14. Розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини.
15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
16. Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.
17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.
21. Розробляти заходи щодо упередження радіаційного ураження і забруднення свійських тварин та ценозів радіонуклідами.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижн і	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі					
			л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Фізіологія та патологія розмноження коней														
Тема 1. Морфо-функціональні й фізіологічні особливості статевої системи коней.	2	12	2	2			8							

Тема 2. Сучасні напрями в біотехнології відтворення коней.	2	12	2	2			8						
Тема 3 Фізіологія і патологія вагітності у кобил.	2	12	2	2			8						
Тема 4 Фізіологія і патологія родів у кобил.	2	12	2	2			8						
Тема 5 Фізіологія і патологія післяродового періоду у кобил.	2	12	2	2			8						
Тема 6 Хвороби новонароджен их лошат. Патологія молочної залази у коней.	2	12	2	2			8						
Тема 7. Неплідність у конярстві. Функціональні розлади яєчників.	2	12	2	4			8						
Разом за змістовим модулем 1	90		1 4	1 6			60						
Усього годин	90		1 4	1 6			60						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості штучного осіменіння коней.	2
2	Трансплантація ембріонів у коней.	2
3	Діагностика і профілактика ембріональної смертності та абортів у коней.	2
4	Фетоплацентарний комплекс у кобил	2
5	Етіологія, патогенез, діагностика, лікування і профілактика післяродових ускладнень у кобил	2
6	Етіологія, діагностика, лікування та профілактика маститу в кобил	2
7	Діагностика, лікування та профілактика функціональних розладів яєчників у кобил	2
8	Діагностика та основні принципи лікування кобил за гінекологічної патології, заходи профілактики неплідності.	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		2
2.		2
3.		2
4.		2

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Нейроендокринна регуляція статевого циклу в кобил	15
3	Неплідність корів за інфекційних та інвазійних хвороб	15

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Вкажіть, які є фізіологічні фактори запліднення кобил.
2. Які особливості перебігу вагітності кобил?

3. Які особливості розвитку плодових оболонок і плода у кобил?
4. Які фізіологічні зміни відбуваються в організмі кобили під час вагітності?
5. Як проводять рефлексологічне дослідження на вагітність у кобил?
6. Які етіологія, діагностика і лікування випадіння (вивертання) піхви у кобил?
(Вказати латинську назву захворювання).
7. Які етіологія, діагностика і лікування перекручування матки у кобил?
(Вказати латинську назву захворювання).
8. Які етіологія, патогенез і лікування перекручування матки у кобил?
(Вказати латинську назву захворювання).
9. Аборти кобил. Визначення, класифікація
10. Які особливості прояву передвісників родів у кобил?
11. Як надавати рододопомогу кобилі з діагнозом: «Вузькість родового каналу»?
12. Слабкі перейми і потуги у кобили (етіологія, патогенез, діагностика, лікування)
13. Затримання посліду в кобили (етіологія, діагностика, прогноз, лікування).
14. Яка етіологія, діагностика і лікування випадіння (вивертання) матки у кобил?
15. Які особливості перебігу післяродового періоду у кобил?
16. Післяродовий вульвіт, вестибуліт, вагініт (етіологія, симптоми, прогноз, лікування). (Вказати латинську назву захворювання).
17. Післяродовий метрит (етіологія, симптоми, прогноз, лікування). (Вказати латинську назву захворювання).
18. Які заходи профілактики післяродової патології у кобил?
19. Які причини, форми, і патогенез маститу кобил?
20. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування серозного маститу у кобил?
21. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування катарального маститу у кобил?
22. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування фібринозного маститу у кобил?
23. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування гнійного маститу у кобил?
24. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування гнійно-катарального маститу у кобил?
25. Набряк молочної залози (етіологія, симптоми, лікування, профілактика) (Вказати латинську назву захворювання).
26. Поняття неплідності і плодючості в конярстві (дати визначення цих понять).
27. Класифікація форм неплідності та їх причини у кобил.
28. Хронічний катаральний ендометрит кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
29. Хронічний катарально-гнійний ендометрит кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
30. Гостре запалення яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
31. Хронічне запалення яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).

32. Гіпофункція і склероз яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).

33. Персистентне жовте тіло у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).

34. Кісти яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).

Комплекти тестів для контролю знань.

1. Скільки ступенів охоти розрізняють у кобил ?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

2. За ознаками яких ступенів охоти кобилу парують чи осіменяють?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома словами)

3. За якої стадії дозрівання фолікула в яєчнику слід парувати (осіменяти) кобил?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома словами)

4. На яку добу після осіменіння (парування) відбувається імплантація зародка у кобил?

1	2-12
2	12-21
3	21-40
4	40-45

5. Скількома плодовими оболонками оточений плід кобили?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

6. Статева зрілість у жеребців настає у...?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь у місяцях)

7. Які фактори впливають на настання статевої зрілості у жеребців?

1	скороспілість
2	умови годівлі, догляду, утримання
3	спадкові особливості
4	термін імплантації зародка
5	порода
6	кількість бластомерів бластоцисти

8. До чого призводить раннє парування коней?

1	до затримання росту і розвитку
2	до пригнічення подальшої статевої діяльності
3	збільшує кількість двійневих вагітностей
4	зростає рівень окситоцину

9. Який тип плацентарного зв'язку в кобил?

- 1 розсіяний
- 2 епітеліохоріальний
- 3 множинний
- 4 відпадаючий

10. Як називається процес заглиблення трофобласта в слизову оболонку матки, розвиток хоріональної оболонки?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

11. У кобил водяна оболонка щільно зростається з внутрішнім листком ... оболонки.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

12. Аланто-амніон утворений...

- 1 судинною оболонкою і зовнішнім листком водяної оболонки
- 2 водяною оболонкою і внутрішнім листком сечової оболонки
- 3 внутрішнім листком судинної оболонки і сечовою оболонкою

13. Ворсинка судинної оболонки кобил складається з...

- 1 одного шару епітелію, сполучнотканниної основи
- 2 одного шару епітелію, шару гладких мускульних волокон, сполучнотканниної основи
- 3 одного шару епітелію, залозистих клітин

14. У кобил в кінці жеребності довжина пуповини буває?

- 1 40-60 см
- 2 70-100 см
- 3 100-130 см

15. Які судини утворюють пуповину в кобил?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

16. Який рівень прогестерону в жеребної кобили на 21-24 день вагітності?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

17. На скільки груп поділяють хвороби жеребних кобил?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

18. Токсикоз – захворювання ... кобил?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

19. За часом виникнення розрізняють ... токсикози кобил?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

20. Безпосередніми причинами набряків вагітних кобил є:

- 1 збільшення порозності капілярів
- 2 збільшення гідрофільності підшкірної клітковини
- 3 скупчення хлоридів у сполучній тканині

- 4 дифузія рідини
- 5 підвищення осмотичного тиску
21. Нефропатія кобил – захворювання:
- 1 нежеребних кобил
- 2 жеребних кобил
22. Нефропатія кобил характеризується:
- 1 підвищеним вмістом у сечі білка
- 2 підвищеним вмістом у сечі ацетону
- 3 підвищеним вмістом у крові кетонових тіл
- 4 підвищеним вмістом у крові білірубіну
23. До токсикозів жеребних кобил належать:
- 1 нефропатія
- 2 маткова грижа
- 3 набряк жеребних кобил
- 4 гепатопатія
- 5 позаматкова вагітність
- 6 еклампсія
- 7 залежування
- 8 маткова грижа
24. Гепатопатія кобил характеризується:
- 1 розладом функції печінки
- 2 дистрофічними змінами в печінці
- 3 явищами жовтяниці
25. Коли зазвичай виникає еклампсія у кобил
- 1 під час вагітності
- 2 під час жеребіння
- 3 після жеребіння
26. Передродове залежування ще називається ...:
- (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)
27. Передродове залежування ще називається ...:
- (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)
28. Звичний аборт у жеребних кобил виникає частіше всього на
- 1 1-2 місяці
- 2 4-5 місяці
- 3 7-9 місяці
29. Бруцельозний аборт у жеребних кобил виникає частіше всього на
- 1 1-2 місяці
- 2 4-5 місяці
- 3 7-9 місяці

30. Вірусний аборт у жеребних кобил виникає частіше всього на
- 1 1-2 місяці
  - 2 4-5 місяці
  - 3 7-9 місяці
  - 4 на останній стадії вагітності
31. Маткова кровотеча у жеребних кобил виникає внаслідок:
- 1 порушення цілісності судин хоріона
  - 2 порушення цілісності судин матки
  - 3 порушення цілісності кровоносних систем плода і матері одночасно
32. Маткова кровотеча у жеребних кобил проявляється:
- 1 ознаками загальної анемії
  - 2 почастішання пульсу
  - 3 роз'єднання материнської і плодової плацент
  - 4 аборт
33. Який прогноз маткової кровотечі у жеребних кобил?
- 1 сприятливий
  - 2 несприятливий
  - 3 сумнівний
34. Передчасні перейми і потуги виникають зазвичай:
- 1 у першій половині вагітності
  - 2 у другій половині вагітності
  - 3 протягом усієї вагітності

9. Методи навчання.

Форми та методи навчання:

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота, практична робота).

10. Форми контролю.

Форми організації контролю знань, система оцінювання – контроль знань здійснюється шляхом виконання студентами практичних робіт, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт за європейською кредитно-трансферною системою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на практичних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль включає модульну форму підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять і його результати враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку (у 7-му семестрі) екзамену (8-й семестр) в обсязі навчального матеріалу і в терміни, встановлені навчальним планом.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р. протокол № 7).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Слепченко В. М., Михайлюк М. М., Жук Ю. В., Вальчук О. А. / Штучне осіменіння кобил. / Методична розробка з курсу “Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології” для самостійної роботи студентів за спеціальністю 7.130.501 – ветеринарна медицина. – К.: «Графіка». – 2007. – 28 с.

2. Любецький В. Й., Жук Ю.В., Михайлюк М. М. Патологічні роди у тварин (діагностика та надання допомоги). Методична розробка з курсу “Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології” для самостійної роботи студентів за спеціальністю 7.130.501 – ветеринарна медицина. – К.: ПП «Графіка». – 2007. – 48 с.

3. Бородиня В. І. Фізіологія і патологія жеребіння кобил. Методичні вказівки для студентів ОС «Магістр» за спеціальністю 8.11010101 – «Ветеринарна медицина (за видами)». – К.: ЦП «Компринт». – 2016. – 63 с.

13.Рекомендовані джерела інформації

– Основні:

1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. / За редакцією В. А. Яблонського та С. П. Хомина. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2006 – 592 с.

2. Гопка Б. П., Хоменко М. П., Павленко П. М. Конярство. - Підручник. – К. Вища освіта, 2004. – 320 с.: іл.

3. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П. П. Достоєвський, А. В. Березовський, П. І Вербицький, Ю. М. Косенко, П. Д. Нікітін. – К.: Ветінформ, 1999. – 352 с.

4. Пономаренко Н. Н., Черный Н. В. Коневодство. –Х.: Эспада, 2001.

5. Березовський А. В. Фізіологія та патологія розмноження коней / А. В. Березовський, М. І. Харенко, Д. В. Подвалюк та ін. // К.: ДІА, 2014. – 440 с.

6. Подвалюк Д. В. Рання діагностика вагітності у кобил // Ветеринарна медицина України. — 2000. — № 8. — С. 32-33.

7. Подвалюк Д. В. Розміри та ендокринні показники яєчників кобил при їх анафродизії // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. — Біла Церква, 1997. - Вип. 5, ч. 2. - С. 82-85.

– Допоміжні:

1. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва / О. М. Якубчак, В. І. Хоменко, С. Д. Мельничук та ін.; За ред.. О.М. Якубчак, В.І. Хоменка. – Київ, 2005. – 800 с.

2. Закон України “Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини”. № 2809–IV. – К., 2005.

3. Закон України “Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції”. № 1393-XIV. – К., 2000.

4. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С. П., Риженко Г. Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.– 110 с.

5. Басовський М. З. Племінна робота: Довідник / М. З. Басовський, В. П. Буркат, М. В. Зубець та ін.;за ред. М. В. Зубця, М. З. Басовського. - К.: ВНА “Україна”, 1995. - 440 с.

6. Березовський А. В. Современные лекарственные средства фармакокоррекции и химиопрофилактики животных / А. В. Березовский, А. И. Поживил, А. Н. Шевченко.– К., 2007.– 240 с.

7. Березовський А. В. Застосування новітніх засобів захисту коней від кровосисних комах та іксодових кліщів (Методичні рекомендації) /А. В. Березовський, Н. В. Тимошенко. — К.: ДІА, 2011. — 28 с.

8. Використання ехографії при діагностиці вагітності та неплідності корів і кобил / Г.Г. Харута, Д. В. Подвалюк, А. Й. Краєвський, С. С. Волков // Вісник БДАУ.

- Вип. 7. - Ч. 1. - Біла Церква, 1999. - С. 88-91.

9. Влізло В. В. Основні принципи ультразвукових досліджень та аналіз ехограм / В.В. Влізло // Електромагнітні випромінювання в біології та практичне використання їх позитивних ефектів: Матер., першої наук.-вироб. конф. — Біла Церква, 1996. — С. 46-47.

– Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України: <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту прав споживачів: <http://www.consumer.gov.ua/>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (МЄБ): <http://www.oie.int/>
4. [Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського](http://www.nbu.gov.ua): <http://www.nbu.gov.ua>
5. Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України: library.nubip.edu.ua
6. Національна Наукова Сільськогосподарська Бібліотека Національної Академії Аграрних Наук: www.dnsgb.com.ua
7. FAO: <http://www.fao.org>.